

Granskningsyttrande enligt 3 kap 16 § Plan- och bygglagen över förslag till kommunomfattande översiktsplan för Hylte kommun.

Kommunen har sänt ett förslag till kommunomfattande översiktsplan för granskning. Länsstyrelsen har tidigare lämnat ett samrådsyttrande daterat 2018-05-09 (dnr 401-1745-18).

LÄNSSTYRELSENS YTTRANDE ENLIGT PLAN- OCH BYGGLAGEN

Länsstyrelsen ska under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det, enligt 3 kap. 16 § Plan- och bygglagen (PBL), framgå om

- förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
- förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
- redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
- sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
- en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Enligt 3 kap 20 § PBL ska kommunen redovisa länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i planen.

I. ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Övergripande

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen är väl genomarbetad och på ett bra sätt redogör för regionala och mellankommunala frågor, sociala frågor samt frågor som rör klimatanpassning m.m. Planförslaget genomsyras av ett regionalt hållbarhetsperspektiv med en tydlig utvecklingsstrategi. Länsstyrelsen ser positivt på kommunens planer på en förtätad bebyggelse i noderna och en prioritering av hållbara trafikslag som kollektivtrafik samt gång- och cykel.

Postadress	Besöksadress	E-post	Telefon
301 86 HALMSTAD	Slottsgatan 2	halland@lansstyrelsen.se	010-224300

Länsstyrelsen har dock några invändningar och kommentarer som presenteras nedan.

Det saknas fortfarande en läsanvisning i början av dokumentet som redogör för hur översiktsplanen är uppbyggd. Det hade kanske varit tydligare om vägledningen kommit först tillsammans med en läsanvisning.

Planeringsinriktningarna som finns i slutet av varje fokusområde har fått ändrade rubriker där samtliga nu heter *planeringsinriktning*. Det framgår därmed inte inom vilket område planeringsinriktningarna gäller för.

Hänsynskartan har delats upp i två kartor och har på så sätt blivit tydligare medan markanvändningskartan är oförändrad.

II. DE FRÅGOR STATEN SKA BEVAKA

Riksintressen enligt 3 och 4 kap MB

Kulturmiljövård

Inom riksintresseområdet Rydöbruk föreslår kommunen tre områden som utredningsområden för bostäder och blandad bebyggelse. En utbyggnad skulle kunna vara möjlig inom de föreslagna områdena med det är då viktigt att skala, volym och utformning av tillkommande bebyggelse anpassas till områdets karaktär. Riktlinjerna för kulturmiljö anger att inga åtgärder får göras som innebär att områdenas värden påtagligt skadas, vilket är bra.

Friluftsliv

Länsstyrelsen står kvar vid synpunkterna angående riksintresse friluftsliv Bolmen i Unnaryd. Sjökanten i Unnaryd är väldigt naturskön och av stort intresse för friluftslivet. Ett diversifierat friluftsliv och naturturism är en viktig del av Unnaryds utvecklingspotential. Länsstyrelsen anser att riksintresseområdet inte bör minskas ned vilket bör tydliggöras i översiktsplanen. Det är viktigt att planer på bostadsbyggande går hand i hand med friluftslivets och naturturismens potential i Unnaryd.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Länsstyrelsen ser det som positivt att det tillkommit en text om att inventering av naturvärden bör utföras i ett tidigt skede i detaljplaneprocessen så att bebyggelsen kan anpassas till befintliga värden, samt att byggnation i LIS-områden inte får orsaka grumling och/eller utsläpp av föroreningar till vattendragen.

Den östra delen av LIS-område 24 Unnaryd Rangalsnäs har inte uteslutits ur LIS-området. I samrådsredogörelsen skriver kommunen att avgränsningen ska ses över och att hänsyn till värdena i område med betesmark ska iakttas samtidigt som det föreslås ett fortsatt arbete med att undersöka möjligheten att

utvidga området mot öster. Länsstyrelsen vidhåller synpunkten om att den östra delen av området bör tas bort.

Kommunen hade i samrådsversionen tagit bort två av de tidigare LIS-områdena LIS 11 och LIS 13. Dessa har nu tagits med igen, men förminskats och delats upp i delområden. Länsstyrelsen vidhåller sin uppfattning i granskningsyttrandet för den nu gällande LIS-planen från 2011, att områdena ska tas bort som LIS-områden, se nedan.

LIS 11 Mellanfärgen-Hallaböke, nu 11 A och B

Vissa delar av det tidigare utpekade området Mellanfärgen-Hallaböke har tagits bort. Nyckelbiotopen har undantagits. Det finns dock värdefulla skogsmiljöer med bok utanför nyckelbiotopen. Kommunen anger i ställningstagande (i texten står det område 13 A och B, men gäller sannolikt för 11 A och B) att de föreslagna områdena och tänkta tillfartsvägar har lokaliserats så att de inte inkräktar på områden med biotopskydd /nyckelbiotoper eller fornlämningar. De områden som nu pekas ut är små områden som bedöms lämpliga för 8–10 respektive 4 bostäder. Enligt Länsstyrelsen finns det risk att byggande här kommer att splittra upp det värdefulla naturområdet och medföra anläggning av väg med mera för endast ett relativt litet tillskott av bostadshus. Länsstyrelsen vidhåller sin bedömning att området inte bör väljas ut som LIS-område.

LIS 13 Södra Färgensjön-Löjenäs

Vid Löjenäs finns värdefulla hävdade slåtterängar samt naturbetesmarker. Flera fladdermusarter, varav några är fridlysta, har dokumenterats inom området. Fladdermusarterna är fredade enligt 2 och 4 stycket 4§ artskyddsförordningen (2007:845,) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt störa arten eller avsiktligt förstöra eller skada bo- och viloplatser.

Strandskyddet är på platsen är sedan många år utvidgat till 200 meter, vilket betyder att området har bedömts ha ett högt värde för naturvård och friluftsliv. Området har i stora delar kvar karaktären av ett småskaligt kulturlandskap.

Länsstyrelsen bedömer att området inte bör bebyggas ytterligare och att området inte bör väljas ut som LIS-område, oavsett om det nu redovisas som delområden och att dessa förläggs utanför skogliga naturvärden, nyckelbiotoper och som tagits upp i ängs- och betesmarksinventeringen. Kommunen har bedömt att de tre delområdena kan ge plats åt 10-12 bostadshus, men har inte på ett övertygande sätt kunnat visa att området tål tillkommande bostadsbebyggelse.

Båda områdena (LIS 11 och 13) ligger inom riksintresseområdet Femsjöbygden vilket är av internationellt intresse för svampforskning och som dessutom har stora geovetenskapliga, kulturhistoriska och biologiska värden. Inom riksintresset finns en rad sårbara biotoper och arter.

Hälsa, miljö- och riskfaktorer*Klimatanpassning*

Kommunen har i samrådsredogörelsen angett att de ska komplettera översiktsplanen med en skrivning om översvämningars påverkan på elförsörjningen. Det saknas dock fortfarande ett resonemang kring detta. Mer översvämningar och skyfall kan leda till att elförsörjningen påverkas. Det är därför viktigt att säkra elförsörjningen så vattnet varken kan orsaka avbrott eller riskerar att bli strömförande.

Risk- och sårbarhet

Information om elberedskap och beredskap vid potentiella dammbrott efterfrågas, för mer information se yttrande från Svenska Kraftnät.

Dialog bör ske med räddningstjänsten om skyddsavstånd för Hylte damm för att säkerställa att området kan utrymmas med kort varsel. Det bör finnas med i översiktsplanen att ingen samhällsviktig verksamhet ska placeras så att det kan drabbas av översvämning.

Förorenad mark

Kartorna över LIS-områdena i del 1, där det finns potentiellt förorenade områden, är bättre men fortfarande otydliga. Det är svårt att se på kartorna var de potentiellt förorenade områdena finns eftersom symbolerna är små och lätt kan förväxlas med pricken för fornlämningar.

Buller från trafik och verksamheter

Länsstyrelsen står fast vid att miljökonsekvensbeskrivningen bör innehålla en översiktlig bullerutredning. En förtätning av bebyggelsen med minskat avstånd mellan olika funktioner såsom bostäder, service och arbetsplatser kan väntas ge ökade bullerproblem vid ny och befintlig bebyggelse. Det gäller framförallt vid en förtätning mellan bostäder och industriområden inom Hyltebruk och Kinnared. Inom dessa industriområden finns idag tung industri. Det gäller t.ex. LIS-område 31 Hyltebruk Brogatan och LIS-område 28 Kinnaredssågen.

Strålning och elektromagnetiska fält

Länsstyrelsen framhåller att hänsyn alltid bör tas till risker med radon vid nybyggnation (radonskyddat/radonsäkert utförande) och inte bara under vissa förutsättningar.

Miljömålet ”säker strålmiljö” bör även tas med i ”planeringsinriktningen”. Säker strålmiljö omfattar även UV-strålning vilket inte omnämns i utställningsförslaget. För mer information se yttrandet från Strålsäkerhetsmyndigheten.

III. RÅDGIVANDE SYNPUNKTER

Kulturmiljöfrågor

I samband med översiktsplanearbetet har Hylte kommun även tagit fram ett nytt kulturmiljöprogram. Kulturmiljöprogrammet antogs i mars 2019. I de riktlinjer som finns i översiktsplanen skriver kommunen att de särskilda kulturvärden som identifierats i kulturmiljöprogrammet ska beaktas vid planering, bygglovgivning och andra kommunala beslut. Kommunen skulle inom ramen för översiktsplanen kunna arbeta mer proaktivt och till exempel sätta mål för att ta fram detaljplaner och områdesbestämmelser med syfte att bevara och utveckla ovan nämnda kulturmiljöer.

På sidan 244 står den länsomfattande bebyggelseinventeringen omnämnd som "länsstyrelsens bebyggelseinventering". Detta är en felaktig benämning. Inventeringen kom tillstånd tack vare ett samarbete mellan länets kommuner, Länsstyrelsen och Kulturmiljö Halland. Inventeringen genomfördes i syfte att identifiera den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen. I översiktsplanen bör det framgå vad detta kunskapsunderlag har för status och hur den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen som pekas ut i inventeringen långsiktigt ska tillgodoses. Detta till exempel genom att sätta mål för att sådana byggnader förses med relevant skydd vid detaljplaneläggning.

På sidan 136 under rubriken Kulturmiljölagen står det att det finns tre byggnadsminnen i Hylte kommun. Regeringen fattade beslut 2018-03-29 om att byggnadsminnesförklara Landeryds station. Nu finns det därför fyra byggnadsminnen i kommunen. Landeryds station är dock statligt byggnadsminne enligt 3 § förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen. De övriga tre är byggnadsminnen enligt 3 kap kulturmiljölagen (1988:950).

Arkeologi

På sidan 136 under rubriken Kulturmiljölagen omnämns Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister i form av databas med namnet fornsök. Nämnda databas har under hösten 2018 uppgraderats och benämns nu kulturmiljöregistret Fornreg.

Länsstyrelsen vill i detta sammanhang påtala att det finns en stor mängd fornlämningar i landskapet som inte är kända eller registrerade i Fornreg. Samtliga fornlämningar såväl kända som ännu okända dylika, uppbär lagstadgat skydd enligt 2 kap 1 § kulturmiljölagen (1988:950).

På sidan 244 under rubriken Fornlämningar framhålls att fornlämningar bör beaktas i tidiga skeden av planering och byggande. Länsstyrelsen vill här framhålla vikten av 2 kap 10 § kulturmiljölagen (1988:950) som påtalar att den som avser att uppföra en byggnad eller en anläggning eller genomföra ett annat arbetsföretag bör i god tid genom att inhämta information från länsstyrelsen ta

reda på om någon fornlämning kan beröras av företaget och i så fall snarast samråda med länsstyrelsen.

Naturvärden och rekreationsområden

Länsstyrelsen anser fortfarande att det bör framgå i översiktsplanen hur skydd för värdefulla naturområden på kommunens mark ska säkerställas samt att kommunen bör överväga att bilda kommunala naturreservat.

Länsstyrelsen håller fast vid att naturvårdsprogrammet inte borde komma till i efterhand utan att det borde ha integrerats i översiktsplanen. Eftersom naturvårdsprogrammet inte tagits fram ännu har den identifiering och analys av spridningskorridorer för djur och växter som efterfrågades till översiktsplanen uteblivit.

Planeringsinriktningen för naturmiljö och friluftsliv är fortfarande relativt vag och kortfattad. Enligt kommunen kommer det gröstrukturprogram som håller på att tas fram att ge ett bättre underlag för en tydligare planeringsinriktning.

Grön infrastruktur och ekosystemtjänster

Länsstyrelsen vidhåller att ambitionen att arbeta in gröstrukturplanen i översiktsplanen är viktig. Det förtydligande som Länsstyrelsen efterfrågade av att den biologiska mångfalden är grunden för funktionella ekosystem och funktionella ekosystem är en förutsättning för de ekosystemtjänster naturen bidrar med återfinns inte i översiktsplanen.

Vatten- och materialförsörjning

Länsstyrelsen vill informera om att det för närvarande finns 6 tillståndsgivna täkter i Hylte kommun. En av dessa har tillstånd till täkt av sand och grus, två har tillstånd till täkt av berg, en har tillstånd till täkt av berg och morän, en har tillstånd till täkt av berg, grus och sand och slutligen har en tillstånd till brytning av energitorv. Den sistnämnda är lokaliserad inom både Hylte - och Gislaveds kommuner.

I referenslistan saknas den grus- och berginventeringen som Länsstyrelsen och SGU gjorde för 25 år sedan (Länsstyrelsen i Hallands län Miljövårdsenheten 1994:23. Inventering av naturgrus och krossberg i Hallands län. Mats Engdal (SGU), Lennart Samuelsson (SGU), Inger Lundqvist (SGU) och Staffan Bengtsson (Länsstyrelsen)).

Trygghet och säkerhet

För läsbarhetens skull och möjligheterna att verkligen arbeta med tryggheten vid kommande arbete inom samhällsplaneringsprocessen så vore det bra om trygghetsbegreppet definieras på ett tydligt sätt. Detta gör även att man konsekvent kan använda endast begreppet ”Trygghet” under varje del i översiktsplanen.

Den definition av "trygghet" som finns på sidan 57 i översiktsplanen behöver utvecklas. Förhållandet mellan trygghet och säkerhet behöver redas ut och man behöver på ett tydligare sätt definiera vad man menar med trygghet. I det fall det är trygghet utifrån risken att utsättas för brott eller ordningsstörning så är Stiftelsen Tryggare Sveriges teoretiska modell och definition i deras rapport Trygghet i samhället (Stiftelsen Tryggare Sverige, 2018) användbar. Där definieras Trygghet och säkerhet så här: *"Säkerhet definieras som den faktiska risken att utsättas för brott och ordningsstörningar, medan trygghet är individens upplevelse av säkerheten/risken"* Man listar därefter nio aspekter som påverkar tryggheten varav några redan nämns i översiktsplanen. Detta är en definition som borde vara användbar att översätta även till andra situationer som kan skapa otrygghet som exempelvis risken för att utsättas för trafikolyckor och upplevelsen av denna risk. Även Boverket resonerar bra om det mångfacetterade trygghetsbegreppet i sin skrift Plats för trygghet (Boverket, 2010).

Viktigt är dock att tydligt använda begreppet säkerhet, exempelvis trafiksäkerhet, om det är det man menar och begreppet trygghet (definierat) om det är det man menar så att inte trygghetsbegreppet används utan definition relaterat till flera olika sammanhang som exempelvis brott, trafik, ekonomi etc.

Övrigt

Länsstyrelsen är positiv till utökningen av avsnittet om digital kommunikation och vill samtidigt informera om den pågående digitaliseringen av planeringsprocessen. Boverkets vision är att gå över till helt digitala planeringsunderlag och besluthandlingar där det går att söka och återanvända valda delar av planinformationen både för nya innovativa tjänster och i de grundläggande lovbygg- och tillsynsprocesserna. Vägen dit är lång och kommer kräva både lagändringar och bred samverkan mellan myndigheter i den nationella digitala infrastrukturen.

<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/digitalisering/digitalisering-av-planeringsprocessen/>

Länsstyrelsens yttrande innebär inget ställningstagande avseende de i översiktsplanen föreslagna verksamheterna och åtgärder för vilka krävs prövning enligt miljöbalkens bestämmelser.

Länsstyrelsen har sänt ärendet på remiss internt samt till Försvarmakten, Sjöfartsverket, Havs- och vattenmyndigheten, SGU, SGI, Svenska kraftnät, Skogsstyrelsen, Lantmäteriet, MSB, Post- och telestyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Länsstyrelserna i Kronobergs län respektive Jönköpings län samt Trafikverket. Erhållna remissvar har legat till grund för yttrandet och bifogas.

I handläggningen av detta ärende har länsrådet Jörgen Peters varit beslutande och planarkitekt Hanna Roxhage varit föredragande. Därutöver har länsarkitekt Cecilia Engström, risk-/brandingenjör Helene Stened, klimatanpassningssamordnare Frida Sundh, antikvarie Emma Östlund, samordnare brottsförebyggande arbete Stefan Borgman, lantbruksdirektör Kristin Ovik, miljöhandläggare Annica Hegefeldt och naturvårdshandläggare Kristoffer Stedt deltagit.

Jörgen Peters

Hanna Roxhage

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia:

Försvarsmakten: exp-hkv@mil.se

Sjöfartsverket: sjofartsverket@sjofartsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten: havochvatten@havochvatten.se

SGU: sgu@sgu.se

SGI: sgi@swedgeo.se

Svenska Kraftnät: registrator@svk.se

Skogsstyrelsen: skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Lantmäteriet: registrator@lm.se

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap: registrator@msb.se

Post- och Telestyrelsen: pts@pts.se

Strålsäkerhetsmyndigheten: registrator@ssm.se

Länsstyrelsen i Kronobergs län: kronoberg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Jönköpings län: jonkoping@lansstyrelsen.se

Trafikverket: goteborg@trafikverket.se

Planmappen

Boverket (för kännedom): registraturen@boverket.se